

September 2025

UDFASNING AF GAS I DEN DANSKE RUMOPVARMNING

– nedlukning af gasnet i fjernvarmeområder

Klar besked til alle husstande med gas, der ligger indenfor planlagte og godkendte projektområder for fjernvarme

I august 2025 var der stadig 270.000 private gasforbrugere tilbage i Danmark. Det viser rapporten *"Status på udrulning af grøn varme"*, udgivet af Klima, Energi- og Forsyningsministeriet, KL og Energistyrelsen.

De forelagde rapporten for forligskredsen på baggrund af den politiske aftale om *"frem-skyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne"* fra 2022. De 270.000 gasfyr er et fald på ca. 72.000 i forhold til 2022. I 2024 valgte 74% fjernvarme, når de afmeldte deres gasfyr.

Og status lige nu er, at der ligger ca. 202.000 husstande med gasfyr i områder, der enten har godkendte eller planlagte projekter til at få fjernvarme.

Men udfasningen af gas i rumopvarmning går efter Klimafremskrivning 2024 langsommere end forventet. Den seneste officielle vurdering i Klimafremskrivningen fra april 2025 estimerer, at 214.000 private gasforbrugere i 2030 fortsat vil være gasfyrede, mens 94.000 vil være det i 2035.

Det markante fald i private gasforbrugere i perioden mellem 2030 og 2035 har de danske fjernvarmeselskaber svært ved at genkende.

Skal vi nå bare i nærheden af denne ambition, kræver det en yderligere og mere målrettet indsats med klar besked om fremtidens varmeforsyning. Det er på tide, at kommuner, fjernvarmeselskaber og de 202.000 borgere med gasfyr får klar besked om fremtidens varmeforsyning.

Fjernvarmeselskaberne står klar til at holde tempoet for udfasning af gas. Men det kræver en revitalisering af de politiske ambitioner, og det kræver klar besked til borgerne om, at gassen ikke er fremtidens varmeforsyning. Udfasning af gas handler om at bakke op om Europas sikkerhedspolitiske ambitioner og vores bidrag hertil. Det handler om at bygge et robust og fremtidssikret energisystem, hvor gassen spiller en nøglerolle som balancefaktor for det nordeuropæiske el-marked. Hvor vi som demokratisk samfund har fokus på forsyningssikkerhed og prisstabilitet for de danske husstande.

Det er Dansk Fjernvarmes vurdering, at der er tilstrækkelig med viden nu til at vedtage nye initiativer, der skal sikre, at vi fortsætter udfasningen af gas i rumopvarmning. Den politisk aftalte drøftelse af nye initiativer senest ved udgangen af 2026 bør derfor fremrykkes til nu.

Det er Dansk Fjernvarmes opfordring, at den politiske aftale fra 2022 genbesøges og genbekræftes. Der er behov for at sende et klart politisk signal om, hvad der skal ske med de tilbageværende gasfyr i de danske boliger. Det er derfor vores opfordring, at husstande med gasfyr, der bor i områder med godkendte eller planlagte projekter for udrulning af fjernvarme, får besked om, at de må forvente, at det ikke vil være muligt at fortsætte med gas som opvarmningsform efter en politisk vedtaget dato.

Vi præsenterer her et konkret forslag til politisk beslutning, der skal sikre fortsat udfasning af gas i den danske rumopvarmning med fjernvarmen som det vigtigste redskab.

Forslaget ligger i forlængelse af de politiske aftaler i 2022 og NEKST-arbejdet og vil sikre tempoet i udrulning af fjernvarme / udfasning af gas. Vi mener, det er nødvendigt at tage nye skridt, der skal sikre de politiske ambitioner. Ambitionen om udfasning af gas bør dertil stadfæstes i en ny aftale.

Borgerne skal have klar besked om fremtidens energiforsyning. Det skal være muligt at planlægge for nedlukning af gasnettet efter politisk fastsat dato i områder, hvor der allerede er fjernvarme, hvor fjernvarmen er planlagt eller projektdokumenteret eller etableret.

Det, mener vi, er grundlæggende for at sikre fortsat udfasning af gas i den danske rumopvarmning efter 2030.

Lukning af gasnet i fjernvarmeområder

Initiativet skal sikre, at husstande med gasopvarmning, der ligger i områder med godkendte eller planlagte fjernvarmeområder, modtager besked om, at det er muligt at nedlukke lokale dele af gasnettet efter en politisk sat dato.

På nuværende tidspunkt er der omkring 202.000 husstande, der ligger indenfor godkendte eller planlagte fjernvarmeområder udlagt på Plandata og lokale kommunale GIS-kort.

Langt størstedelen ligger i godkendte fjernvarmeområder efter projektbekendtgørelsens beregningsforudsætninger for samfunds-, selskabs- og brugerøkonomi. De er blevet administrativt myndighedsbehandlet og politisk behandlet i kommunens fagudvalg og kommunalbestyrelsen. Fjernvarmen er i disse områder den bedste samfundsøkonomiske løsning set over en 20-årig periode.

Indtil 2019 var det muligt at indarbejde tilslutningspligt i projektforslag for at sikre 100% tilslutning til fjernvarmeprojektet indenfor en 8- til 10-årig periode. Tilslutningspligten eksisterer ikke for den nuværende udrulning af projektforslag efter 2019. Rammerne for fjernvarme er ændret markant. Fjernvarmeprojekter skal opnå en højere tilslutning end tidligere, og borgerne skal vælge at skifte gasfyret ud på samme tid.

Med tilslutningspligt til fjernvarme kan et fjernvarmeprojekt opstarte ved 45-50% tilslutning. Uden tilslutningspligt kan et fjernvarmeprojekt først opstarte ved 60-70% tilslutning. Derfor er mange fjernvarmeområder udfordret, da det er vanskeligt at opnå tilstrækkelig tilslutning i tider med moderate gaspriser og udsigt til gasforsyning langt efter 2035. Områder, hvor flertallet vælger fjernvarme, bliver forhindret af et mindretal, der beholder gasfyret.

Hvis borgerne i godkendte eller planlagte fjernvarmeområder modtager et "klar besked"-brev om, at gas ikke er den fremtidige forsyning i området, sender staten det klare signal om, at der kan planlægges for nedlukning, og gasfyret skal erstattes af et alternativ indenfor en årrække på 8-10 år.

Med "klar besked"-brevet indføres der en form for beslutningspligt, når borgerne får tilbudt fjernvarme i projektgodkendte områder. Hvis man vælger at beholde sit gasfyre og lader fjernvarmen passere, skal der altså investeres i en varmepumpe indenfor en årrække. Husstande, der vælger at lade fjernvarme passere, vil kunne koble sig på fjernvarme på et senere tidspunkt. Tilslutningsomkostningerne vil dog for dem være højere, da det er væsentligt mere omkostningstungt at etablere en enkelt stikledning.

Dansk Fjernvarme foreslår at:

- Der sendes et "klar besked brev" - brev til alle husstande med gas, der ligger indenfor planlagte og godkendte projektområder for fjernvarme.
- Husstande i disse områder, modtager besked om at det er muligt at nedlukke dele af gasnettet, efter en politisk sat dato.
- Borgere, der fremover får tilbudt fjernvarme, kan vælge mellem den kollektive forsyning eller se frem til at investere i en varmepumpe.
- Konkret nedlukning planlægges af kommunerne og udføres af Evida.

Implementering af lukning af gas i fjernvarmeområder

Som del af den politiske ambition om udfasning af gas i den danske rumopvarmning i Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, omfattede udfasning af gas også en lukning af gasnettet: *"Evida pålægges derfor at lave en kortlægning af områder, hvor det vurderes hensigtsmæssigt at lukke for gassen, blandt andet under hensyntagen til gas-forbrugerne de virksomheder"*.

Udmøntningen ville blandt andet sikre, at forbrugerne forstod, at gas skulle fravælges og alternativer tilvælges. En fornuftig tilgang, der understøttede arbejdet med at udrulle fjernvarme.

I efteråret 2023 udgav Evida den første udgave af deres konverteringskortlægning og i august 2024 den anden udgave. Begge kortlægninger tager udgangspunkt i selskabsøkonomiske vurderinger og analyser for, hvor det ikke er rentabelt at opretholde et udhulet gasnet.

For Evida vil det selskabsøkonomisk være rentabelt at lukke 15% af gasnettet inden 2050. Evida har ingen intentioner om at arbejde for at lukke gassen i områder ud fra andre hensyn end Evidas selskabsøkonomi.

Det er værd at bemærke, at Evida pr. 1. januar 2025 indførte et nyt tarifsystem, hvor alle gaskunder betaler en omkostningsægte tarif for anvendelsen af gasnettet. Evida er dermed sikret selskabsøkonomien, uanset hvor tyndt et kundegrundlag et gasnet har.

Derfor vil Evida på intet tidspunkt have selskabsøkonomisk incitament for nedlukning.

Det er dog ikke hensigtsmæssigt at betragte en nedlukning af det landsdækkende gasnet alene ud fra Evidas selskabsøkonomiske vurderinger, når de til enhver tid er sikret dækning af omkostningerne.

Planen for nedlukning af gasnettet skal tage hensyn til kraftvarmeselskabernes behov for gas til spidslast og elproduktion.

Områder med udsatte husstande, hvor omstilling er vanskeligt, udelades fra planlægning af nedlukning af gas, indtil der er fundet løsninger, der sikrer omstilling af varmeforsyningen.

Kommunerne spiller en nøglerolle

Formålsparagraffen i varmeforsyningsloven sætter rammen for den kommunale varmeplanlægning. Historisk har kommunernes varmeplaner været grundlaget for opdelingen mellem de to kollektive varmesystemer: fjernvarme og gas. De nuværende gasområder er udlagt efter kommunale varmeplaner i 1980'erne, og gasområder er lagt ind i de kommunale GIS-kort og i det nationale planredskab, Plandata.dk.

Kommunerne har siden 2022 haft fokus på varmeplanlægningen og har etableret et nyt og tættere samarbejde med de lokale aktører. Dette understøtter den nye opgave, der ligger i naturlig forlængelse og bør anses som en bunden opgave, da kommunen i sidste ende har myndighedsansvaret for, at nedlukningen af gasnettet bliver udmøntet på den mest samfundsøkonomiske optimale måde.

Hjemmel og bunden opgave til Evida

Staten har siden 2022 arbejdet på at analysere mulighederne for en hjemmel til Evida for at lukke gasnettet. Staten bør snarest muligt implementere de samme forordninger som Tyskland og Holland, der begge har ophævet gasselskabernes leveringsforpligtigelser.

Dette skal i sidste ende resultere i, at Evida har hjemmel til at nedlukke dele af gasnettet. Gasforbrugerne skal varsles tilstrækkeligt til at kunne finde nye opvarmingskilder indenfor 8-10 år, og med en hjemmel kan Evida sende brev til borgerne.

Evida er et selskab under Finansministeriet og er 100% ejet af staten og bør derfor aktivt

understøtte de politiske ambitioner om udfasning af gas til rumopvarmning. Staten bør give Evida en ejeropgave med aktivt at sikre afkobling af private kunder.

Evidas bestyrelse bør udarbejde en strategi for udfasning af private kunder i gasnettet med klare målsætninger om at nedlukke udhulede dele af gasnettet, hvor videre oprettholdelse af lokale dele af gasnettet ikke er samfundsøkonomisk rentabel.

Den politiske linje besluttet af Folketinget bør kunne aflæses i koncernens fremadrettede strategi og vision. Evida bør alene arbejde for grøn gas udenom husholdninger og arbejde aktivt for at udfase gas i den danske rumopvarmning.

Siden 2022 har Evida haft etableret en taskforce for konverteringer og har deltaget i kommunale planlægningsprocesser for udrulning af fjernvarme. Deltagelsen kan med fordel fortsættes, men rollen som deltager i udrulning af fjernvarme skal erstattes med at deltage i tilbagetrækning af gasforsyningen i den enkelte kommune.

Aktiviteter

- Evida skal udarbejde konkrete planer for klargørelse af at sende "klar besked"-brev.
- I 2026 til husstande i områder med godkendte eller planlagte projekter om, at Evida kan nedlukke dele af gasnettet efter en politisk sat dato.

For at implementere ovenstående bør der politisk besluttet og udmøntes ved Finansministeriet og via Statens Ejerskabspolitik, *"at Ejerministeren skal tage stilling til den overordnede strategiske ramme for selskabets forretning"*.

Aktiv statslig ejerskabsudøvelse: *"Ejerministeren skal som led i ejerskabsudøvelsen tage stilling til rationalet for hvert enkelt ejerskab, samt tage stilling til selskabets målsætning(er), der skal afspejles i selskabets vedtægtsmæssige formålsbestemmelse. Ejernisteren skal i samarbejde med selskabets bestyrelse udarbejde en overordnet strategisk ramme for hvert selskab."*

Fjernvarmepuljen bør forlænges og støttebeløb hæves

Fjernvarmepuljen har eksisteret siden 2020 med Klimaaftale for energi og industri mv. 2020 samt opfølgende aftaler. For at sikre fortsat stor effekt for Fjernvarmepuljen, hos de kommende fjernvarmeprojekter bør det overvejes at hæve beløbsstørrelsen. Rammen har tidligere været 20.000 kr. per fjernvarmeunit. Den ramme bør hæves til 35.000 kr. per unit.

De nuværende krav om selskabsøkonomisk "break-even" for minimumtilslutning kan videreføres. Hvis tilskudsbeløbet bliver hævet, vil det medvirke til at kommuner, selskaber og borgere vil få et større incitament til fortsætte indsatsen med udfasning af gas og nye fjernvarmeprojekter.

En ambitiøs model vil være at afsættes i alt 1,05 mia. kr. over en treårig periode, der skal sikre årlige konverteringer af minimum 10.000 fra gasfyr til fjernvarme, med et støttebeløb på 35.000 kr. per unit.

